

Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek,
Građanski odbor za ljudska prava

Osijek, Zagreb, 2. svibnja 2012.

PRIOPĆENJE O NEPROCESUIRANOM ZLOČINU POČINJENOM U MEDARIMA TIJEKOM VOJNO REDARSTVENE AKCIJA BLJESAK

Prvog dana vojno redarstvene akcije „Bljesak”¹, 01. svibnja 1995. godine u selu Medari, tada općina Nova Gradiška, hrvatski su vojnici², na svirep način usmrtili dvadeset i dvoje civila od njih dvadeset i četvero koliko ih se tada zateklo u selu. Podsjećamo da su 1. svibnja 1995. godine pripadnici Hrvatske vojske ušli u selo oko 6 sati ujutro i počinili zločin nad preostalim stanovništvom. Preživjele su dvije mlade djevojke, i to samo zato što ih je prepoznao i zaštitio jedan od hrvatskih vojnika.

Apeliramo na učinkovitiji rad policije i Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i sudova RH na istraživanju i procesuiranju svih ratnih zločina i upozoravamo još jednom na neprocesuiranje zločina u Medarima.

Žrtve /

Od navedene **22 žrtve u Medarima** troje je djece (dvije djevojčice u dobi od sedam i osam, te dječak u dobi od 11 godina) i 11 žena.

Ubijeni su; **Ljeposava Burujević** (r.1925.) i **Mile Burujević** (r. oko 1935.); **Rade Čanak** (r.1907.) i **Draga Čanak** (r.1919.); **Ruža Dičko** (r.1943.) i **Željko Dičko** (r.1967.); **Draga Đumić** (r.1919.); **Jovan Grmuša** (r.1933.); **Jela Mrkonjić** (r. oko 1945.); **Anka Niniković** (r.1919.); **Nikola Popović** (r.1927.) i **Nada Popović**(r.1930.); **Dragan Romanić** (r. oko 1935.); **Zorka Tomić** (r.1927.); **Kata Vlajsavljević** (r.1930.); obitelj Vuković, supružnici **Andelija Vuković** (r.1959.) i **Ranko Vuković** (r.1955.) te djeca **Goran Vuković** (r.1984.) i **Gordana Vuković** (r.1987.), supružnici **Milutin Vuković** (r.1945.) i **Cvjeta Vuković** (r.1950.) i malodobna kćerka **Dragana Vuković** (r.1988.), svi iz Medara.

Vremenski tijek radnji na ekshumaciji posmrtnih ostataka žrtava /

Na mjesnom groblju u Trnavi, **03. srpnja 2010.** završena je ekshumacija posmrtnih ostataka 28 osoba iz zajedničkog grobišta koje je nastalo asanacijom terena nakon VRA Bljesak. Ekshumaciju je vodila Uprava

¹ Vojno redarstvena akcija HV i MUP Republike Hrvatske “Bljesak” izvedena je 1. i 2. svibnja 1995. godine na do tada okupiranom dijelu Zapadne Slavonije (području dijela općina Pakrac, Novska i Nova Gradiška), dakle na dijelu triju županija (Požeško – slavonska, Sisačko – moslavačka i Brodsko – posavska). U 36 sati oslobođeno je oko 500 četvornih kilometara do tada okupiranog teritorija, čime je uspostavljen promet autocestom Zagreb-Lipovac te je nakon četverogodišnje blokade istočni dio Hrvatske ponovo prometno povezan sa Zagrebom.

² Kako se navodi u izvještaju Hrvatskog helsinškog odbora što potvrđuje i terensko istraživanje ljudskih gubitaka koje provodi *Documenta*

za zatočene i nestale, a u grobištu su prema puk. Ivanu Grujiću ostaci civila, žena i malodobnih osoba. Na Zavodu za sudsku medicinu, **29. ožujka 2011.** identificirane su tri žene, četiri muškarca i troje djece: **Cvijeta Vuković, Anđelija Vuković, Ranko Vuković, Milutin Vuković, Gordana Vuković, Goran Vuković, Dragana Vuković, Ruža Dičko, Željko Dičko** te **Jovan Grmuša**, svi iz Medara kod Okučana. Sedam članova obitelji Vuković sahranjeno je 6. travnja 2011. na pravoslavnome groblju Brestovčina u Gradišci.

Kraj neizvjesnog i dugog puta na identifikaciji posmrtnih ostataka najmilijih tijekom travnja 2012. su dočekale i obitelji žrtava **Kate Vlaisavljević** (r.1930), koju su zajedno sa **Zorkom Tomić** (r.1923.), **Dragom Đumić** (r.1919.) i **Ankom Ninković** (r.1915.), sve iz Medara, pripadnici Hrvatske vojske zaklali u podrumu kuće Zorke Tomić te **Milorada Dabića** (r.1960.) čije je tijelo bez glave otac pronašao nedaleko od kuće u Ratkovcu 2000. godine, kada je i sahranjeno³.

Kazneno procesuiranja zločina u Medarima /

Kazneni postupak za zločin u selu Medari je još uvijek u predistražnom postupku protiv nepoznatih počinitelja. Predmet, do tada u radu Županijskog državnog odvjetništva u Slavonskom Brodu, je tijekom ljeta 2010. odlukom DORH-a povjeren Županijskom državnom odvjetništvu u Osijeku. Prema navodima iz tiska, Tužilaštvo za ratne zločine Republike Srbije pokrenulo je predistražne radnje za zločin u Medarima.

Obitelji žrtava bez obeštećenja /

Podsjetimo, da je zločin u Medarima dobio medijsku pozornost, pokretanjem odštetnog postupka pred općinskim sudom u Zagrebu (14.09.2006.), po *Zakonu o odgovornosti RH za štetu uzrokovanu od pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga tijekom Domovinskog rata*.

Tužiteljici, čiji su roditelji i mlađa sestra ubijeni 1. svibnja 1995. u Medarima, Građansko-upravni odjel Općinskog državnog odvjetništva u Zagrebu odbio je zahtjev za sklapanjem vansudske nagodbe jer to po njihovom tumačenju nije ratni zločin, nego su stradali civili ratna šteta. U odgovoru na tužbu zamjenik općinskog državnog odvjetnika navodi da je općepoznato kako je na području bivše općine Nove Gradiška bilo znatnih ratnih djelovanja, a da je "područje naselja Medari bilo izloženo napadima JNA i odmetnika", čime zapravo sugerira da hrvatski vojnici koji su ušli u selo nisu krivi za smrt dvadeset i dvoje civila.

Općinski sud u Novoj Gradišci je (04.11.2009.) odbio tužbeni zahtjev kao neosnovan usvojivši prigovore ratne štete (štetni događaj nastao u vremenskim i prostornim granicama definiranja ratne štete) te zastare pokretanja sudskog postupka računajući opći petogodišnji zastarni rok, jer nema pravomoćne osuđujuće presude u kaznenom postupku. Postupak je još uvijek u žalbi. Prema tvrdnjama odvjetnika oštećenica, u selu nije bilo paravojnih postrojbi, a roditelji i sestra tužiteljica ubijeni su vatrenim oružjem iz neposredne blizine.

Žrtve imaju pravo na istinu a javnost na suočavanje s negativnim nasljeđem prošlosti /

Utvrđivanje okolnosti i činjenica o stradanju žrtava te procesuiranje počinitelja zločina u Medarima, doprinijelo bi priznavanju patnje žrtava i prekidanju spirale nasilja. Individualiziranjem odgovornosti i distanciranjem od zločina, zajednica bi dobila priliku za smanjivanje tereta negativnog naslijeđa prošlosti.

Vesna Teršelič, *Documenta* - Centar za suočavanje s prošlošću
Mladen Stojanović, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava, Osijek
Zoran Pusić, Građanski odbor za ljudska prava

---

³Tjednik Novosti "Ne pravimo razliku među žrtvama", Datum objave: 26.04.2012., Piše: Paulina Arbutina, <http://www.novosti.com/2012/04/ne-pravimo-razliku-medu-zrtvama/> (posljednja posjeta 30. travanj 2012.)